

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om personregister för arbetarskyddet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om personregister för arbetarskyddet stiftas. Genom propositionen kompletteras och förtydligas den nuvarande lagstiftningen, och samtidigt lyfts de lägre föreskrifterna om registret upp på en föreskriftsnivå som motsvarar

kraven i personuppgiftslagen och grundlagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Det personregister för arbetarskyddet som förs av Arbetarskyddscentralen baserar sig på lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/1973). Enligt 13 § 2 mom. i lagen skall arbetsgivaren meddela arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges namn och adresser till distriktsmyndigheten för arbetarskyddet skriftligen eller så som ministeriet bestämmer. Med stöd av paragrafen har utfärdats arbetsministeriets beslut om lämnandet av uppgifter om samverkanspersonalen inom arbetarskyddet (928/1993). Enligt beslutet skall ovan nämnda uppgifter meddelas Arbetarskyddscentralen. Dessutom har man i arbetarskyddsavtalen kommit överens om de uppgifter som skall lämnas till registret.

Enligt 10 § grundlagen skall närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Paragrafen hänvisar inte enbart till den allmänna lagen om skydd för personuppgifter utan förutsätter överlag lagstiftningsarrangemang då det gäller skydd för personuppgifter. Bestämmelserna om personregistret för arbetarskyddet är bristfälliga då man beaktar grundlagen och personuppgiftslagen (523/1999). Den enda bestämmelsen om registret på lagnivå är 13 § 2 mom. lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden och i arbetsministeriets beslut som utfärdats med stöd av paragrafen föreskrivs endast delvis om registret. För att det i tillräcklig utsträckning och tillräckligt tydligt skall föreskrivas om registret, som innehåller personuppgifter,

på rätt föreskriftsnivå bör en särskild lag om registret stiftas.

I ett betänkande av personuppgiftskommissionen (kommittébetänkande 1997:9) har även övrig lagstiftning som reglerar personuppgifter granskats. Kommissionen har föreslagit att ministerierna tillsammans med justitieministeriet omedelbart inleder arbetet på en revidering av ovan nämnda lagstiftning i samband med den fortsatta beredningen av en allmän lag om personuppgifter som kommissionen föreslagit.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Arbetarskyddscentralen är en organisation som upprätthålls av Työturvallisuuskeskukseen kannatusyhdistys ry. (understödsföreningen för Arbetarskyddscentralen) och som förmedlar uppgifter och kunskap som behövs för utvecklande av arbetsförhållandena. Den är en på föreningsbasis grundad organisation som leds av arbetsmarknadsorganisationerna, och kostnaderna för den täcks huvudsakligen med olycksfallsförsäkringspremier från arbetarskyddsfonden enligt lagen om arbetarskyddsfonden 407/1979. Centralens styrelse utnämner de medlemmar i branschgrupperna och branschkommittéerna som ansvarar för planeringen av verksamheten, bl.a. utbildning, publikationer, information och rådgivning. En annan instans inom Arbetarskyddscentralen som ordnar utbildning är bolaget TTK – Valmennus Oy som ägs och leds av centralen.

Enligt 13 § 2 mom. lagen om tillsynen över

arbetarskyddet och sökande av ändring i arbetarskyddsärenden skall arbetsgivaren meddela arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges namn och adresser till distriktsmyndigheten för arbetarskyddet skriftligen eller så som ministeriet bestämmer. I regeringens proposition RP 122/1972 har momentet inte motiverats särskilt, men olika anmälningsskyldigheter har ansetts nödvändiga med tanke på en effektiv och ändamålsenlig tillsyn. Socialutskottet fögade till det ursprungliga förslaget en möjlighet för ministeriet att utfärda närmare bestämmelser. Tillägget motiverades med att någon annan än distriktsmyndigheten för arbetarskyddet kan fungera som insamlande organ och sålunda kunde ett mera flexibelt och med tanke på arbetarskyddsmyndigheternas uppgifter förmånligare arrangemang än det förfarande som föreslås i propositionen tas i bruk. Arbetarskyddsmyndigheternas uppgifter verkar således utgöra utgångspunkt för lagens 13 § 2 mom. och integritetsskyddet har inte beaktats då lagen stiftades.

Arbetarskyddsstyrelsen och centralkommittén för arbetarskyddet kom överens om lagstadgade anmälningsskyldigheter gällande samverkanspersonalen inom arbetarskyddet den 23 januari 1974 (721/01/74). Arbetarskyddscentralen och ministeriet har förnyat avtalet den 24 juni 1993 (6707/50/93AM) och det gäller fortfarande. Enligt avtalet behandlar Arbetarskyddscentralen de uppgifter som kommer från arbetsplatserna och sörjer för att uppgifterna skickas till ministeriets arbetarskyddsavdelning och arbetarskyddsdistrikten på det sätt som närmare avtalas.

Arbetsministeriets beslut om lämnandet av uppgifter om samverkanspersonalen inom arbetarskyddet (928/1993) har utfärdats med stöd av 13 § 2 mom. lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden. Enligt beslutet skall arbetsgivaren meddela arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges namn och adresser till Arbetarskyddscentralen. Då arbetsgivare är ministeriet, statens ämbetsverk, inrättning eller affärsverk, lämnas uppgifterna till Statskontoret. Uppgifterna lämnas skriftligen och Arbetarskyddscentralen och Statskontoret svarar för distributionen av behövliga blanketter. Utöver de

uppgifter som lämnas på basis av nämnda bestämmelser har till registret dessutom på basis av arbetarskyddsavtal lämnats uppgifter om arbetarskyddsnämndens e.dyl. medlemmar, arbetarskyddsombud, anställda i huvudsyssla inom arbetarskyddet, såsom arbetarskyddsingenjörer, -tekniker och -inspektörer samt anställda inom företagshälsovården. Dessa uppgifter skall lämnas av de arbetsplatser som hör till tillämpningsområdet för arbetarskyddsavtalet. Dessutom har anställas medlemskap i fackförbund efterfrågats i blanketten. Det har inte varit obligatoriskt att ange uppgiften, trots att det inte nämns i blanketten att den är frivillig. Om någon inte har svarat på denna fråga har den registeransvariga inte krävt uppgiften i efterhand. Det är närmast fackförbunden som har behövt uppgifter om den registrerades fackanslutning för sin egen information och för anordnande av utbildning.

I personuppgiftslagen föreskrivs om förbud mot behandling av känsliga uppgifter. I personregistret för arbetarskyddet registrerade uppgifter om medlemskap i ett fackförbund är sådana känsliga uppgifter som anges i lagen. I 12 § 1 punkten personuppgiftslagen bestäms när känsliga uppgifter får registreras. Enligt 6 § personuppgiftslagen skall dock behandlingen av personuppgifter vara sakligt motiverad med hänsyn till den registeransvarigas verksamhet. Det innebär att inga andra uppgifter får registreras än sådana som den registeransvariga, i detta fall ministeriet, behöver enligt registrets användningsändamål. Ministeriet behöver inte för att uppfylla det lagstadgade ändamålet med registret uppgifter om att en person inom arbetarskyddet är medlem i en fackförening, eftersom förmedlandet av arbetarskyddsinformation och -material och av information som hänför sig till anordnande av arbetarskyddsutbildning till personer inom arbetarskyddet samt tillsyn och kontroll av arbetarskyddet på arbetsplatserna enligt registrets användningsändamål inte är bunden till den registrerades medlemskap i ett fackförbund.

Registreringen anses nödvändig med tanke på förmedling av arbetarskyddsinformation, anordnande av arbetarskyddsutbildning samt tillsyn och kontroll av arbetarskyddet på arbetsplatserna. Med hjälp av registret kan Ar-

betarskyddscentralen skicka material om arbetarskyddet direkt till målgruppen. Registrerade får information om sin bransch och om arbetarskyddsutbildning såsom tidningen Työyhteisöviesti och tidningen Työ Terveys Turvallisuus, som publiceras av Arbetarskyddscentralen.

Arbetarskyddscentralen skickar till arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsövärdministeriet företagens, arbetsplatsernas och företagshälsövärdsenheternas namn och adresser samt uppgifter om den bransch till vilken arbetsplatsen hör, uppgifter om olycksfallsförsäkringsbolag, om arbetsplatsernas storlek samt namnen på arbetarskyddschefer och –fullmäktige och arbetarskyddsingenjörer, –tekniker samt –inspektörer i huvudsyssla. Uppgifter om enskilda företag och deras arbetarskyddspersonal lämnas arbetarskyddsinspektörerna, och arbetarskyddsdistrikten har möjlighet att få namn och adresser för information om kurser och informationsmöten. Då har man dock inte lämnat uppgifter om registrerades medlemskap i ett fackförbund. Fackförbunden har dessutom rätt att för informationsverksamhet i anslutning till det egna arbetarskyddet en gång per valperiod gratis få uppgifter om registrerade fackförbundsmedlemmar. Arbetarskyddscentralen har i praktiken lämnat namn- och adressuppgifter till utomstående för förmedling av information som hänför sig till arbetarskyddet, t.ex. till utbildning. I allmänhet har inga registeruppgifter lämnats enbart för kommersiella ändamål.

Konventionen om skydd för enskilda vid automatisk behandling av personuppgifter (FördrS 36/1992) som godkänts i europeiska rådet liksom även Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, nedan personuppgiftsdirektivet, ställde vissa krav på nivån för den lagstiftning som reglerar skyddet för personuppgifter. Genom en ändring av Regeringsformen för Finland 1995 fogades till regeringsformen en bestämmelse enligt vilken om skydd för personuppgifter stadgas närmare i lag. Bestämmelsen hänvisar till behovet att genom lagstiftning trygga individens rättsskydd och integritetsskyddet vid behandling, registrering och användning av personuppgif-

ter. Bestämmelsen hänvisade inte endast till personregisterlagen (471/1987) utan förutsatte att skyddet för personuppgifter överlag regleras genom lagstiftning. Riksdagens grundlagsutskott har konstaterat att till de viktigaste regleringspunkterna med tanke på denna bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna hör åtminstone syftet med registreringen, de registrerade uppgifternas innehåll, ändamålen för vilka uppgifterna får användas inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och deras förvaringstider samt den registrerades rättsskydd (GrUU 14/1998 rd). Utskottet har även ansett en viktig utgångspunkt vara strävan att så detaljerat som möjligt redan på lagnivå föreskriva om de frågor som hänför sig till skyddet för personuppgifter. Den nya grundlagen trädde i kraft den 1 mars 2000 och innehåller motsvarande bestämmelse (10 §) om skydd för personuppgifter.

En annan viktig faktor var stiftandet av personregisterlagen och ändringen av den. Personuppgiftslagen trädde i kraft den 1 juni 1999. I lagen avses med personuppgifter alla slags anteckningar som beskriver en fysisk person eller hans egenskaper eller levnadsförhållanden och som kan hänföras till honom själv eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom. Lagen tillämpas endast på fysiska personer, vilket innebär att personuppgiftslagen inte kan tillämpas t.ex. på de företagsuppgifter som Arbetarskyddscentralen behandlar. Bestämmelsen avviker från den tidigare personregisterlagen så att med personuppgifter avses alla uppgifter som gäller en fysisk person. Personregisterlagen tolkades så, att på grund av definitionen av personuppgifter lämnades sådana uppgifter utanför lagens tillämpningsområde som hänför sig till en fysisk person i annan egenskap än av privatperson, t.ex. som yrkesutövare eller näringsidkare eller i en offentlig uppgift. Till exempel data-sekretessnämnden ansåg i sitt beslut (nr 3/23.1.1995) att personbeteckning och hemadress antecknas i handelsregistret för identifiering av en person som näringsidkare och att handelsregistret inte i någon mening bör anses vara ett sådant personregister som avses i personregisterlagen. I fråga om personregisterlagen har man således kanske kunnat tänka att registreringen av arbetarskyddsche-

fens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges namn- och adressuppgifter faller utanför lagens tillämpningsområde, men personuppgiftslagen är strängare i detta fall. Arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges namn- och adressuppgifter är personuppgifter på vilka personuppgiftslagen bör tillämpas om inte annat stadgas genom lag.

2.2. Bedömning av nuläget

Med beaktande av ändringen av regeringsformen 1995 som gällde skyddet för personuppgifter och med beaktande av den nya personuppgiftslagen kan den nuvarande lagstiftningen om personregistret för arbetarskyddet anses bristfällig. Som grund för 13 § 2 mom. lagen om tillsynen över arbetarskyddet och sökande av ändring i arbetarskyddsärenden ligger närmast arbetarskyddsmyndigheternas uppgifter och man har inte fäst tillräcklig uppmärksamhet vid integritetsskyddet då lagen stiftades. På den tiden fanns det inte någon allmän lag om personregister i Finland och en persons integritet skyddades närmast med hjälp av straffrättsliga medel. Lagstiftningen gällande personregister trädde i kraft 1988 och syftet var att redan i förväg förebygga brott mot integritetsskydd som föranleddes av att personuppgifter används fel.

Valet av lagstiftningsnivå då det gäller föreskrifterna om personregistret för arbetarskyddet borde göras klarare. Grundlagen förutsätter att bestämmelser i fråga om personregister skall utfärdas på lagnivå. Föreskrifterna om personregistret för arbetarskyddet, som finns på olika nivåer, och praxis utgår från att registreringen delvis hänför sig till Arbetarskyddscentralens uppgift att förmedla information om arbetarskyddet och enligt ministeriets beslut har Arbetarskyddscentralen rätt att bestämma bl.a. om användningen av registret t.ex. till vem uppgifterna kan lämnas. Det ursprungliga syftet med insamlandet av arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges namn- och adressuppgifter var dock att göra det lättare för arbetarskyddsmyndigheterna att sköta sina uppgifter och således har registret, såsom anges i motiveringen till regeringens proposition, närmast grundats för ar-

betsskyddsmyndigheternas bruk. Utgående från detta är Arbetarskyddscentralens ställning som registeransvarig oklar. Man kan anse att ministeriets och Arbetarskyddscentralens ställning som registeransvarig inte tillräckligt väl framgår av de nuvarande föreskrifterna. På basis av det bemyndigande att utfärda bestämmelser som ingår i lagen konstateras i arbetsministeriets beslut bara att arbetsgivaren skall meddela vissa uppgifter till Arbetarskyddscentralen. Uppgifterna i paragrafen är synnerligen knappa och det finns ingen grundläggande information eller klara bestämmelser om den registeransvarigas uppgifter, syftet med personregistret, dess innehåll, vad registeruppgifterna får användas till, utlämnandet av uppgifterna eller förvaringstiden i fråga om dem.

Vissa personuppgifter såsom namnen på arbetarskyddsingenjörer, -tekniker och -inspektörer lämnas numera till registret enligt de avtal som ingåtts mellan arbetsmarknadsorganisationerna. Gällande bestämmelser om insamlingen av uppgifter är synnerligen knappa, trots att personuppgiftslagen naturligtvis såsom en allmän lag skall tillämpas när det inte närmare i lag har föreskrivits något annat. I lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden och i arbetsministeriets beslut nämns bara namn- och adressuppgifter, trots att man i blanketten dessutom frågar efter bl.a. modersmål, födelsedatum, medlemskap i fackförbund och deltagande i arbetarskyddsutbildning. Lagens 8 § 2 mom. kan inte anses utgöra en tillräcklig föreskriftsgrund. Enligt bestämmelsen äger arbetsgivarnas och arbetstagarnas föreningar, vilkas verksamhet omfattar hela riket, likväl rätt att även överenskomma om att i kapitlet i fråga avsett samarbete skall ordnas på annat sätt. I samma kapitel ingår 13 § 2 mom., i vilket föreskrivs om anmälningsskyldighet. Enligt direktivet om skydd för personuppgifter och enligt ändringen av regeringsformen skall dock om registrering av personuppgifter föreskrivas genom lag och behandlingen av personuppgifter skall kunna motiveras med relevanskrav och ändamålsbundenhet.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Det viktigaste målet för revideringsarbetet är att ändra de gällande föreskrifter, bestämmelser och anvisningar om personregistret för arbetarskyddet som utfärdats på olika nivåer så, att de motsvarar kraven i grundlagen och personuppgiftslagen. Bestämmelserna bör koordineras och om frågor gällande registret som saknas bör utfärdas tillräckligt detaljerade föreskrifter på lagnivå.

Det föreslås att om personregistret för arbetarskyddet stiftas en lag. I lagen skall föreskrivas om registreringsmål, om innehållet i de personuppgifter som registreras, om tillåten användning av dessa uppgifter inklusive utlämnande av uppgifter, om hur länge uppgifterna skall förvaras i personregistret och om den registeransvariga. För undvikande av överlappningar i lagstiftningen föreslås att arbetsministeriets beslut om lämnandet av uppgifter om samverkanspersonalen inom arbetarskyddet upphävs. Bestämmelser om dessa frågor skall utfärdas genom lag.

4. Propositionens verkningar

4.1. Verkningar för medborgare och registeransvariga

Målet för den föreslagna lagen är att på lagnivå utfärda klara och tillräckligt detaljerade föreskrifter om personregistret för arbetarskyddet så att de innehåller den

viktigaste informationen om registret. Detta skulle förbättra de registrerades rättsskydd. Stiftandet av en lag skulle göra de registeransvarigas verksamhet klarare.

4.2. Ekonomiska verkningar

I den föreslagna lagen ingår inte några organisatoriska eller andra sådana reformer som skulle ha några betydande ekonomiska verkningar.

4.3. Verkningar för administrationen

Registrets administrativa organisation ändras inte.

5. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts i samarbete med Arbetarskyddscentralen, de mest representativa arbetsmarknadsorganisationerna och arbetarskyddsdistrikten. I frågan har utlåtanden begärts även av dataombudsmannens byrå, justitieministeriet, Servicearbetsgivarna, Kommunala arbetsmarknadsverket, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC och Akava.

DETALJMOTIVERING

6. Lagförslag

1 §. *Registrets användningsändamål och registeransvarig*. Det föreslås att i lagens 1 § ingår en definition av personregistret för arbetarskyddet och i paragrafen föreskrivs om registrets användningsändamål och om den registeransvariga. Registrets användningsändamål är att förmedla arbetarskyddsinformation och –material samt information som hänför sig till anordnandet av arbetarskyddsutbildning för personer inom arbetarskyddet och att främja tillsynen och kontrollen över arbetarskyddet på arbetsplatserna. De registrerade får information om sin bransch,

Arbetarskyddscentralen tillställer arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet sammanslagna förteckningar över lämnade meddelanden, uppgifter om ett enskilt företag eller dess arbetarskyddspersonal lämnas till arbetarskyddsinspektörerna och dessutom kan arbetarskyddsdistrikten få namn- och adressuppgifter så att de kan informera om kurser och informationsmöten.

Det föreslås att i denna paragraf även föreskrivs om den registeransvariga. Enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden skall arbetsgivaren meddela uppgifter om personer som verkar

inom arbetarskyddet till distriktsmyndigheten för arbetarskyddet eller så som ministeriet bestämmer. Arbetsministeriet har enligt det bemyndigande som givits i lagen utfärdat ett beslut enligt vilket uppgifter om personer som verkar inom arbetarskyddet skall lämnas till Arbetarskyddscentralen. Ministeriet och Arbetarskyddscentralen har även undertecknat ett avtal om registerföringen. För att denna praxis inte skall ändras föreslås att i 1 § föreskrivs att ministeriet är registeransvarig. Ministeriet kan överföra registerföringen till Arbetarskyddscentralen. Olika anmälningsskyldigheter har ansetts nödvändiga med tanke på en effektiv och ändamålsenlig tillsynsverksamhet och arbetarskyddsmyndigheternas uppgifter utgör också grunden för 13 § 2 mom. lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden. Utöver gällande föreskrifter och avtal samt vedertagen praxis stöder även praktiska faktorer att Arbetarskyddscentralen skall vara registeransvarig. Centralen behöver registeruppgifterna för sin informationsverksamhet och för anordnande av arbetarskyddsutbildning. Med hjälp av registret har man även gett akt på hur täckande arbetarskyddsutbildningen är då det gäller arbetarskyddspersoner i olika grupper. Då registret förs av Arbetarskyddscentralen registreras uppgifterna centralt och härifrån kan den registeransvariga enligt sin behörighet och enligt lag lämna ut behövliga uppgifter till andra myndighetsinstanser. Dessutom har registrets organisation fungerat bra i sin nuvarande form, och inte heller i detta hänseende finns det således någon orsak att ändra den.

2 §. *Uppgiftskällor och faktainnehåll.* Det föreslås att i denna paragraf föreskrivs om registrerade personer och hur uppgifterna skall lämnas på det sätt som anges i 1 och 2 § arbetsministeriets beslut om lämnandet av uppgifter om samverkanspersonalen inom arbetarskyddet. I praktiken har även sådana personer som inte anges i beslutet registrerats. På basis av arbetsgivarnas meddelande registreras i registret för närvarande samverkanspersonalen inom arbetarskyddet och anställda inom företagshälsovården på arbetsplatser inom

den enskilda sektorn och kommunsektorn. Uppgifter om arbetarskyddsnämndernas medlemmar, arbetarskyddsombud, anställda i huvudsyssla inom arbetarskyddet samt anställda inom företagshälsovården lämnas till registret på basis av arbetarskyddsavtal. Man har ansett att registreringen av personer enligt arbetarskyddsavtal betjänar främjandet av arbetarskyddet och önskan om att få arbetarskyddsmaterial har delvis kommit just från arbetarskyddspersonalen på arbetsplatserna, som enligt gällande lag inte hör till dem som kan registreras.

Det föreslås att i denna paragraf föreskrivs om arbetsgivarens skyldighet att lämna arbetarskyddschefens, arbetstagarnas arbetarskyddsfullmäktiges samt 1 och 2 vicefullmäktiges och funktionärernas arbetarskyddsfullmäktiges samt 1 och 2 vicefullmäktiges uppgifter till registret, och om det på arbetsplatsen finns en arbetarskyddsnämnd eller någon annat sådant organ verkar på arbetsplatsen, skall medlemmarnas och arbetarskyddsombudens uppgifter lämnas till registret. Dessutom skall till registret lämnas namn- och kontaktuppgifter för den som producerar tjänster inom företagshälsovården och uppgifter om det sätt på vilket företagshälsovården ordnas. Enligt förslaget får arbetsgivaren även lämna uppgifter om anställda i huvudsyssla inom arbetarskyddet och företagshälsovården. Arbetarskyddsingenjörer, -tekniker, -inspektörer och planerare är anställda i huvudsyssla inom arbetarskyddet. Med anställda inom företagshälsovården avses i detta fall personer som är anställda direkt i arbetsgivarens tjänst, till vilka hör bl.a. företagshälsovårdsläkare, arbetspsykologer, företagshälsovårdare och fysioterapeuter inom företagshälsovården. I blanketterna frågas efter anställdas namn, födelsedatum, adress, uppgifter inom arbetarskyddet, om gruppen representeras av arbetstagarna, funktionärerna eller arbetsgivaren, medlemskap i arbetarskyddsnämnden, tid som används för arbetarskyddsuppgifter samt deltagande i arbetarskyddsutbildning.

Avsikten är att i paragrafens 3 mom. föreskriva om till vem arbetsgivarens skall lämna uppgifterna och den registeransvarigas

och Statskontorets skyldighet att sörja för distributionen av behövliga blanketter. I paragrafens tredje moment föreskrivs om ministeriets behörighet att utfärda förordning om de uppgifter som skall registreras och om lämnande av uppgifter till registret.

3 §. *Utlämnande av uppgifter.* Enligt personuppgiftslagen regleras rätten att få uppgifter och annat utlämnande av uppgifter från ett personregister som är ett myndighetsregister av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen, samt av vissa speciallagar och i övrigt av personuppgiftslagen. Huvudprincipen i offentlighetslagen är offentlighetsprincipen, enligt vilken myndighetshandlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i någon annan lag. Det är fråga om utlämnande av uppgifter när den registeransvariga lämnar ut uppgifter från personregistret till någon annan. Enligt 16 § i offentlighetslagen får en myndighet lämna personuppgifter ur ett personregister om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana uppgifter. Om direktmarknadsföring föreskrivs i personuppgiftslagen (19 § och 30 §).

Enligt 22 § i offentlighetslagen skall en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i denna lag eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den skall vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. Bestämmelser om personuppgifter och om utlämnandet av dem finns i flera lagar. För att uppgifter som finns i personregistret för arbetarskyddet inte skall kunna användas i strid med registrets ändamål och för att den registrerades integritetsskydd inte skall skadas bör i 3 § föreskrivas om till vem och för vilka ändamål personuppgifterna kan lämnas ut. Handlingars offentlighet får inte begränsas utom av särskilda, nödvändiga skäl och då det finns en sakligt godtagbar orsak. En viktig orsak till begränsande av offentligheten är skyddande av privata intressen.

Avsikten är att i 1 mom. föreskriva om

utlämnande av uppgifter till Arbetarskyddscentralen. För att Arbetarskyddscentralen skall kunna föra ett personregister för arbetarskyddet och sköta distributionen av information om arbetarskyddet förutsätts att i lagen tas in ett bemyndigande om rätten att utlämna uppgifter. Avsikten är dessutom att föreskriva om Arbetarskyddscentralens rätt att i sin egen verksamhet använda registeruppgifterna enligt de användningsändamål som anges i 1 §.

Arbetarskyddsmyndigheterna behöver uppgifter ur personregistret för arbetarskyddet för att kunna sköta sina uppgifter. Således bör i paragrafen föreskrivas om myndigheternas rätt att på begäran få uppgifter från registret. Dessutom har vederbörande rätt att när de vill lämna ut uppgifter om sig själv till utomstående instanser. Den registeransvarigas rätt att besluta om utlämnande av registeruppgifter i annat fall är bunden till registrets användningsändamål som anges i 1 §. Avsikten är att i paragrafens andra moment föreskriva om ministeriets bemyndigande att bevilja Arbetarskyddscentralen rätt att lämna ut eller ge registeruppgifter till organisationer, föreningar och andra instanser som ordnar arbetarskyddsutbildning för distribution av arbetarskyddsinformation och material samt anordnande av arbetarskyddsutbildning. Ett sådant bemyndigande behövs för att Arbetarskyddscentralen skall kunna besluta om utlämnande av registeruppgifter till utomstående instanser. Ministeriet kan vid behov ge Arbetarskyddscentralen anvisningar om utlämnandet. I praktiken har från registret lämnats ut bl.a. person- och adressuppgifter samt uppgifter om branschen till olika fackförbund för förmedling av deras arbetarskyddsinformation och –material och för anordnande av arbetarskyddsutbildning för deras egna medlemmar.

Avsikten är att i 3 mom. föreskriva om Arbetarskyddscentralens rätt att uppbära en avgift för de uppgifter som den lämnar ut. Eftersom det är fråga om skötseln av en uppgift som förordnats ministeriet bör avgiften motsvara kostnaderna för registerföringen och inte avkasta någon vinst.

Ministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om hur avgiften skall uppbäras.

4 §. *Förvaringstid.* Enligt 34 § personuppgiftslagen skall ett personregister som inte längre behövs för den registeransvariges verksamhet förstöras, om det inte särskilt bestäms att de registrerade uppgifterna skall bevaras. Om registeruppgifterna inte förstörs skall de överföras till ett arkiv. Enligt utlåtande av riksdagens grundlagsutskott bör om förvaringstiderna för uppgifter i ett personregister föreskrivas på lagnivå. Avsikten är att i den föreslagna 4 § föreskriva om hur länge uppgifterna skall förvaras i registret samt om förvaringstiden för blanketter som används i dataöverföringen. I 1 mom. föreskrivs att förvaringstiden för uppgifterna skall vara den tid som en registrerad person är verksam i den registrerade uppgiften. Efter det bör uppgifterna strykas ur registret på behörigt sätt.

I 2 mom. föreskrivs om förvaringstiden för blanketter som används vid överföringen av data. Den registeransvariga, dvs. Arbetarskyddscentralen har behövt blanketterna efter det att de har matats in elektroniskt bl.a. för att skriva intyg och kontrollera uppgifterna. Centralen har bevarat uppgifterna på blanketterna fyra år. Denna tid skall nu fastställas genom lag.

5 §. *Tillämpning av andra författningar föreskrifter.* Avsikten är att i denna paragraf föreskriva om tillämpningen av personuppgiftslagen och offentlighetslagen

på sådant som denna lag inte föreskriver någonting om.

6 §. *Närmare bestämmelser.* Det föreslås att närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §. *Ikraftträdande.* Det föreslås att i lagens 1 mom. ingår en sedvanlig bestämmelse om ikraftträdande. Avsikten är att i 2 mom. upphäva arbetsministeriets beslut om lämnandet av uppgifter om samverkanspersonalen inom arbetarskyddet (928/1993) eftersom bestämmelserna i beslutet kommer att utfärdas på lagnivå. Dock kommer de bestämmelser som utfärdats och avtal som ingåtts med stöd av den lag och det beslut som skall upphävas fortfarande att gälla tills de upphävs särskilt eller något annat avtalas om dem. Det föreslås att i paragrafens 3 mom. föreskrivs om möjligheten att vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit fastställd. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får dock vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om personregister för arbetarskyddet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Registrets användningsändamål och registeransvarig

Personregistret för arbetarskyddet är ett personregister som förs av social- och hälsovårdsministeriet, nedan ministeriet. Avsikten med registret är att förmedla arbetarskyddsinformation och arbetarskyddsmaterial samt information som hänför sig till anordnandet av arbetarskyddsutbildning och att främja tillsynen över och kontrollen av arbetarskyddet på arbetsplatserna. Ministeriet kan ge Arbetarskyddscentralen i uppdrag att föra ovan angivna register. Ministeriet övervakar registerföringen och kan utfärda närmare bestämmelser om ärenden som hänför sig till registret.

2 §

Källor och faktainnehåll

Arbetsgivaren skall till den registeransvariga som registrerar uppgifterna skriftligen meddela följande uppgifter valperiodsvis:

- 1) uppgifter om arbetsgivaren,
- 2) uppgifter om arbetsplatsen och verksamhetsområdet,
- 3) samarbetsformerna för arbetarskyddet,
- 4) uppgifter om hur företagshälsovården har ordnats,
- 5) uppgifter om vem som producerar tjänsterna inom företagshälsovården och deras kontaktuppgifter,
- 6) arbetarskyddschefens, arbetarskyddsfullmäktiges och vicefullmäktiges samt om, det på arbetsplatsen har utsetts en arbetarskyddsnämnd eller ett motsvarande

organ, medlemmarnas och arbetarskyddsombudens namn, födelsedatum, modersmål, adress, deltagande i arbetarskyddsutbildning samt övriga uppgifter om ställning och arbetarskyddsverksamhet.

Dessutom får arbetsgivaren när det gäller anställda i huvudsyssla inom arbetarskyddet samt inom företagshälsovården meddela namn, födelsedatum, modersmål och adresser samt uppgifter om deltagande i arbetarskyddsutbildning och övriga uppgifter om ställning och arbetarskyddsverksamhet.

Om arbetsgivaren är ett ministerium, ett statligt ämbetsverk eller affärsverk eller en statlig inrättning, lämnas uppgifterna till Statskontoret. Den registeransvariga eller med den registeransvarigas bemyndigande Arbetarskyddscentralen och Statskontoret svarar för distributionen av behövliga blanketter.

Genom förordning av ministeriet utfärdas närmare bestämmelser om registrering av de uppgifter som avses i 1 mom. och hur de skall lämnas till registret.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, den registeransvariga kan utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som anges i 2 § till Arbetarskyddscentralen för förmedlande av arbetarskyddsinformation och arbetarskyddsmaterial samt för anordnande av arbetarskyddsutbildning. Arbetarskyddscentralen får använda uppgifter som anges i 2 § i sin egen verksamhet för ovan nämnda ändamål.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får den registeransvariga eller

Arbetskyddscentralen med den registeransvarigas bemyndigande i enlighet med det föreskrivna användningsändamålet lämna ut registeruppgifter till arbetskyddsmyndigheterna och för beslutsfattande som gäller arbetskyddet även till andra myndigheter när dessa anhåller om uppgifter. Uppgifter får lämnas ut i den utsträckning som de inverkar på det ärende som behandlas. Vidare kan den registeransvariga eller Arbetskyddscentralen med den registeransvarigas bemyndigande för förmedlande av arbetskyddsinformation och arbetskyddsmaterial samt för anordnande av arbetskyddsutbildning lämna ut registeruppgifter till organisationer, föreningar och andra instanser som ordnar arbetskyddsutbildning. Arbetskyddscentralen har rätt att ta ut en avgift för de uppgifter som den lämnar ut. Ministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om uppbörderna av avgiften.

4 §

Förvaringstid

Den registeransvariga skall förvara uppgifterna i personregistret för arbetskyddet så länge som den registrerade är verksam i den registrerade uppgiften. Efter det skall uppgifterna om den registrerade avföras ur registret på behörigt sätt. Den registeransvariga skall förvara de blanketter som används vid förmedling av uppgifter fyra år efter det att den sista

anteckningen har gjorts. Efter det skall blanketterna förstöras på behörigt sätt.

5 §

Tillämpning av andra författningar

På personregistret för arbetskyddet tillämpas förutom denna lag även personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

6 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den .
Genom denna lag upphävs arbetsministeriets beslut av den 1 november 1993 om lämnandet av uppgifter om samverkanspersonalen inom arbetskyddet (928/1993). Bestämmelser som har utfärdats eller avtal som har ingåtts med stöd av det beslut som upphävs gäller tills de upphävs eller något annat avtalas. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 augusti 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister Osmo Soininvaara